

ODSŁONIĆ TWARZ CHRYSYTA

SZUKAM WAS

Poradnik metodyczny
do nauki religii dla klasy I gimnazjum

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 2011

© Wydawnictwo WAM, 2011

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika nr AZ-31-01/10-KR-1/11 zgodnego z programem nauczania nr AZ-3-01/10

Recenzenci

ks. prof. dr hab. Roman Murawski SDB, ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik

Redakcja

ks. Władysław Kubik SJ (kierownik zespołu),
Teresa Czarnecka, ks. Grzegorz Łuszczak SJ

Autorzy

Teresa Czarnecka, Mariusz Gajewski SJ, Małgorzata Juda-Mieloch
ks. Władysław Kubik SJ, ks. Grzegorz Łuszczak SJ, Maria Poniewierska

Współautorzy

ks. Krzysztof Biel SJ, Agnieszka Dekert, Anna Duka, ks. Stanisław Tabiś SJ

Projekt okładki, opracowanie graficzne, łamanie

Tomasz Mieloch

Płyta w formacie CD

Studio INIGO

NIHIL OBSTAT

Prowincja Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego,
ks. Wojciech Ziółek, prowincjał.
Kraków, 10 sierpnia 2011 r., l.dz. 184/2011.

ISBN 978-83-7505-810-9

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków
tel. 12 62 93 200 • faks 12 42 95 003
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl
www.wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 43 03 210
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA INTERNETOWA

tel. 12 62 93 260, 12 62 93 446-447, faks 12 62 93 261
e.wydawnictwowam.pl

Drukarnia Wydawnictwa WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

Wprowadzenie do poradnika metodycznego

Obecna seria podręczników Wydawnictwa WAM do nauki religii w gimnazjum pt. „Odślonić twarz Chrystusa” nawiązuje swoją formą i proponowanymi metodami pracy do serii podręczników o takim samym tytule, które znalazły już swoje miejsce w naszych szkołach.

Podręczniki zostały napisane na bazie nowej *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* oraz nowego *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* (z 2010 r.). W związku z tym zawierają one nowe treści, których nie było w poprzednich podręcznikach. Poszerzenie dotyczy historii zbawienia Starego Testamentu (uczniowie poznają lepiej niektóre postacie i ich znaczenie tak historyczne, jak i dla chrześcijan dzisiejszych czasów), historii Kościoła powszechnego (w Europie i Polsce) oraz postaci świętych, szczególnie polskich.

Wszystkie zagadnienia zostały ściśle skorelowane z *Podstawą programową kształcenia ogólnego*, która już obowiązuje w gimnazjum. Treści katechez w dotychczasowych podręcznikach wykraczały niekiedy poza te ramy, a stopień ich trudności mógł zniechęcać przeciętnego ucznia nowego gimnazjum. W związku z tym obecne podręczniki zostały dostosowane do obniżonego wieku uczniów. Niezmienione pozostały ogólne założenie serii, forma podręczników i poradnika metodycznego. Ten ostatni przybrał postać jednej książki zamiast dotychczasowych kilku zeszytów. Jest to odpowiedź na postulaty katechetów dotyczące zarówno formy, jak i ceny poradnika.

PORADNIK METODYCZNY

Niniejszy *Poradnik metodyczny do nauki religii dla klasy 1 gimnazjum* ma służyć katechezie jako pomoc w realizacji zadania nauczania religii w szkole i w korzystaniu wraz z uczniem z podręcznika ucznia pt. „Szukam was”. Poprzez katechezę chcemy uświadomić uczniom – z wszystkimi konsekwencjami tej świadomości – że „człowiek nie może zrozumieć siebie i świata bez Jezusa Chrystusa”¹. Dopiero osobiste zaangażowanie w relację z Chrystusem otwiera człowieka na źródło prawdziwego rozwoju. Nie da się tego osiągnąć bez modlitwy i katechezy opartej na Biblii jako objawionym słowie Bożym. Warto zauważyć, że na przykład na języku polskim dzieci zapoznają się z tekstami biblijnymi i religijnymi dziełami sztuki, nie zajmują się jednak zawartymi w nich treściami

1 bł. Jan Paweł II, Przemówienie na placu Zwycięstwa w Warszawie, 2 czerwca 1978 r.

objawionymi. Stąd bierze się zasadnicza różnica między katechezą a innymi lekcjami, nawet jeśli są to lekcje wychowawcze. Na katechezie musi być miejsce na przygotowanie do modlitwy, modlitwę wspólną i osobistą oraz na rozważanie słowa Bożego.

Specyfika katechezy zmusza także do zastanowienia się, jak planować katechezę pod względem metodycznym. Znamy tradycyjny podział metod nauczania na: podające, problemowe, eksponujące i oparte na działaniu. W zasadzie każda z nich ma zastosowanie na katechezie. Jednak i pod tym względem istnieje różnica między metodami stosowanymi w nauczaniu większości przedmiotów szkolnych a przydatnymi do katechizowania. Wynika ona ze specyfiki celu, do którego zmierzamy. Cel ogólny to budowanie więzi z Bogiem, wprowadzanie „w pełnię życia chrześcijańskiego. Zadaniem katechezy jest doprowadzenie człowieka nie tylko do spotkania z Jezusem, ale do zjednoczenia, a nawet głębszej z Nim zażyłości (DOK 80)”². Natomiast cel szczegółowy kryje się w tym, co zamierzamy osiągnąć podczas konkretnej katechezy. Istotną sprawą decydującą o wyborze metody dydaktycznej jest także znajomość grupy, z którą będziemy pracować, młodzieży, z którą się spotkamy. Ważne bowiem jest, co uczniowie naprawdę pomyślą i jak naprawdę zareagują na nasze działania, a nie to, co chcemy, żeby myśleli, i jak my chcemy, żeby reagowali. Częstym błędem katechetów jest myślenie życzeniowe, nie liczące się z realiami. W przygotowaniu „Poradnika metodycznego” staraliśmy się mieć te wszystkie sprawy na uwadze.

Na załączonej płycie znajduje się krótkie **Wprowadzenie dla katechety**, w którym zawarte zostały podstawowe informacje metodyczne na temat poruszanych w jednostce zagadnień, jak i szczegółowego celu danej jednostki tematycznej. Na początku podane są **Materiały i pomoce**, jakie będą przydatne podczas prowadzenia lekcji. Następnie katecheta otrzymuje dokładny **Scenariusz katechezy**, który jest propozycją sposobu przeprowadzenia określonej katechezy. Nie chcemy jednak w ten sposób ograniczać inwencji katechety, lecz jedynie przyjść mu z pomocą i ułatwić poprawne skorzystanie z podręcznika ucznia z serii „Odślonić twarz Chrystusa”.

Podręcznik ucznia i poradnik metodyczny zostały opracowane przez zespół katechetów, nauczycieli i teologów w oparciu o ich wieloletnie doświadczenia w pracy z młodzieżą. Obecne wydanie uwzględni także uwagi katechetów zebrane w ciągu kilku lat pracy z tą serią w gimnazjach.

PODRĘCZNIK UCZNIĄ

Treści, które uczeń pozna przy pomocy podręcznika, nie mają charakteru wiedzy akademickiej. Praca z podręcznikiem ma przede wszystkim pomóc uczniowi w zdobywaniu umiejętności krytycznego myślenia i wyciągania wnio-

² Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa programowa katechezy Kościoła Katolickiego w Polsce*, Kraków 2010, s. 9.

sków, a także w rozszerzaniu i porządkowaniu swojego poglądu na świat i życie w świetle wiary Kościoła katolickiego – czyli pomoc w kształtowaniu dojrzałości chrześcijańskiej. Poradnik metodyczny z kolei ma służyć pomocą katechezie w osiągnięciu wspomnianych celów.

Niezmienione pozostały struktura jednostki lekcyjnej i metody.

Schemat każdej jednostki tematycznej obejmuje:

- **teksty** przedstawiające temat. Są to urywki Pisma Świętego i dokumentów Kościoła, opowiadania, fragmenty interesujących dzieł literackich (prozy i poezji) oraz teologicznych, a także schematy i mapy myśli porządkujące treści danej katechezy;

- **ilustracje**: zdjęcia dzieł sztuki, zdjęcia z życia we współczesnym świecie oraz żarty rysunkowe, które zawsze ściśle nawiązują do treści katechezy, uzupełniając ją;

- **„Pytania i zadania”**: propozycje różnorodnych ćwiczeń (ustnych i pisemnych), których wykonanie prowadzi uczniów do samodzielnego zrozumienia tekstów biblijnych, treści religijnych oraz zrozumienia świata i siebie; ćwiczenia te zostały na przepracowane i dostosowane do nowej *Podstawy kształcenia ogólnego*;

- **pytania problemowe** i tzw. pytania kluczowe – zebrane pod hasłem „Jak sądzisz?”;

- **rozważania i modlitwy** związane z tematem, odnoszące się do życia osobistego i wspólnotowego młodych ludzi – zamieszczone pod tytułem „Refleksja i modlitwa”;

- **praktyczne zastosowanie** nowych wiadomości w formie wskazówek dla uczniów pragnących pogłębiać swoją przyjaźń z Jezusem, pomocne w pracy nad sobą i swoim rozwojem duchowym – ujęte pod hasłem „Jeśli chcesz...”

- **synteza** treści każdej jednostki w formie notatki w rubryce „Masz wiadomość!”

- **słownik** zawierający objaśnienia nowych pojęć.

Układ treści i zadań sprzyja zdobywaniu przez uczniów umiejętności, które są niezbędne podczas egzaminu gimnazjalnego i następnych etapów nauczania, m.in. analizy i interpretacji tekstów literackich (w tym lektur szkolnych), dzieł malarskich, czytania ze zrozumieniem, różnych form wypowiedzi ustnych i pisemnych. Taka korelacja, nie tylko treściowa, ale i dydaktyczna, jest postulowana zarówno w nowej *Podstawie programowej katechezy*, jak i w nowym *Programie nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*.

Proponowany przez nas podręcznik ucznia spełnia równocześnie wymogi dydaktyczne języka polskiego. Autorzy starają się mówić o sprawach religijnych językiem prostym, zrozumiałym, nie nadużywając terminów teologicznych lub zawsze je wyjaśniając. Tam, gdzie autorom szczególnie zależy na budowaniu relacji między Bogiem a uczniem, nie unikają nawet pewnej inkulturacji, która jest niezbędna, by młody człowiek zrozumiał, że Bogu zależy na ludziach takich, jakimi są.

Strona graficzna podręcznika ucznia nawiązuje do bliskiej uczniom formy stron internetowych: ikonki i okienka porządkują treści i sprzyjają znajdowaniu potrzebnych informacji. Podręcznik zawiera również wiele zdjęć, reprodukcji dzieł sztuki, map, plakatów, które nie tylko ułatwiają zapamiętanie treści, ale też poszerzają wiedzę o kulturze i uczą wrażliwości na piękno. Komiksowe rysunki nawiązujące do sytuacji znanych młodzieży z życia codziennego są znakomitą ilustracją treści katechez w żartobliwej formie.

Pragniemy podkreślić szczególny rodzaj korelacji *Poradnika* z podręcznikiem ucznia. *Poradnik* zgodnie z intencją zespołu redakcyjnego ma być szczególnym rodzajem pomocy, która ma ułatwić katechecie prowadzenie uczniów do dojrzałej wiary. Dlatego podręcznik dla klasy I gimnazjum nosi tytuł *Szukam was*. Ma on uświadamiać uczniom, że Bóg pierwszy wychodzi na spotkanie z nami i czeka cierpliwie na naszą odpowiedź na Jego bezinteresowną miłość. Z kolei tytuł całej serii podręczników dla trzech klas brzmi *Odłonić twarz Chrystusa*. Mamy bowiem nadzieję, że zaproponowane w podręcznikach treści i praca ucznia stworzą szansę coraz lepszego odkrywania przez niego prawdziwego Oblicza Chrystusa, które go zafascynuje i skłoni do pogłębienia przyjaźni z Jezusem Chrystusem. Projekt graficzny strona okładki wskazuje na prawdę, że Chrystus jest obecny w każdym człowieku.

Katecheza 4

Czym jest wiara?

Wprowadzenie dla katechety znajduje się na załączonej płycie.

Materiały i pomoce:

- rysunek szafy z szufladami na dużym arkuszu papieru (zob. „Materiały do wydruku”),
- kartki dla uczniów z podobnym, ale mniejszym rysunkiem szafy,
- przygotowana wcześniej scenka z dwiema uczennicami (rola mamy i córki). Scenka („Materiały do wydruku”).

SCENARIUSZ KATECHEZY

Katecheta rozpoczyna od wprowadzenia w sytuację ukazaną w scenie. Zapowiada, że wystąpi mama i córka. Mama stoi w kuchni przy stole i kroi coś na desce.

Scenka:

Uczennica udaje, że coś kroi na desce. Wchodzi druga uczennica.

– Mamo! Posłuchaj mnie! Mamo!

Mama podnosi głowę i patrzy na córkę:

– Słucham...

Córka odwraca się i, odchodząc, mówi sama do siebie.

– Ciekawe, co dostanę z matemy... Tyle mam roboty. Czy zdążę umyć włosy? Najpierw powiem Kaśce, żeby przestała o mnie plotkować. I jeszcze przypomnę Gosi, żeby mi przyniosła tę płytę... Wojtek chyba nie dostał mojego SMS-a, bo nie odpowiedział...

Mama patrzy za córką zdziwiona. Córka, cały czas mówiąc do siebie, odchodzi.

Prawdopodobnie uczniowie nie od razu zorientują się, o co chodzi. Można scenkę powtórzyć. Potem uczennice siadają, a katecheta przypomina, że nie są już one mamą i córką, i wyjaśnia sens scenki, nawiązując do modlitwy.

Czy to była rozmowa córki z mamą? Córka zawołała mamę i zaczęła „głośno myśleć”, ale mówiła tylko do siebie. Czy w ten sposób nawiąże kontakt z mamą?

Często się zdarza, że wołamy „Ojczy nasz!” i prawie natychmiast zaczynamy myśleć o czym innym. Nie myślimy „do Boga”. A Bóg słucha, czeka, aż zwrócimy się naprawdę do Niego.

Wstańcie.

Modlitwa

Zanim się pomodlimy, przypomnijmy sobie o obecności Boga i zwróćmy się do Niego wszystkimi naszymi myślami.

Chwila ciszy.

W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen.

„Ojcze nasz...”

Część wstępna katechezy

Opracowanie zadania 2.

Rysunki w waszym podręczniku na stronie 14 w żartobliwy sposób pokazują, że ludzie nie mogliby funkcjonować w życiu prywatnym ani w społeczeństwie bez pewnej podstawowej wiary czy wzajemnego zaufania. Wymyślcie własne przykłady.

Uczniowie mogą pracować parami lub indywidualnie, wykonać zadanie ustnie lub zapisać je w zeszytach. Można im podpowiedzieć, że sytuacje mogą dotyczyć pracy banków, poczty, nauki w szkole, życia rodzinnego, handlu, zasad zawodów i gier sportowych itp.

Część zasadnicza katechezy

Opracowanie zadania 1.

Na poprzedniej lekcji mówiliśmy o pytaniach, na które odpowiadają nauki przyrodnicze i humanistyczne, szczególnie o pytaniach filozoficznych i teologicznych. Dzisiaj chcemy odkryć, jaką rolę w ocenie faktów, zdarzeń pełnią kryteria wiedzy i wiary.

Uczniowie samodzielnie wykonują zadanie 1. (podręcznik, s. 15). Dzielą zdania podane w zadaniu na dwie kategorie: na te, które dotyczą wiedzy, i te, które wyrażają wiarę. Omawiamy je ustnie. Przy pewnych zdaniach może się zrodzić wątpliwość, np. czy wiem, czy wierzę, że przyjaciel mnie nie okłamuje, że babcia mnie kocha. Zaufanie, jakim darzymy drugiego człowieka, przekracza sferę wiedzy i wchodzi w sferę wiary.

ZADANIE 1.

Wiedzy dotyczą zdania: *Chodzę do szkoły. Dwa razy dwa równa się cztery. Ziemia nie jest płaska. Jestem człowiekiem. Piłka jest okrągła.*

Zdanie *Jutro też będzie dzień* nie jest jednoznacznie zdaniem dotyczącym wiedzy, choć teoretycznie to „wiemy”. Ale jeśli ktoś na przykład jest ciężko chory, umierający, to może powiedzieć, że dla niego jutro może nie być. A jeśli ktoś jest chrześcijaninem, to wierzy, że jutro może nastąpić, ale może też przyjść koniec czasu, o którym mówi Biblia.

Wiary dotyczą zdania: *Przyjaciel mnie nie okłamuje. Moja babcia bardzo mnie kocha. Bóg jest dobry.*

Można mieć wątpliwości, czy „wiem”, czy też raczej „wierzę”, że przyjaciel mnie nie okłamuje, a babcia kocha.

Wiedza i przekonanie różnią się od wiary. Wiedza i przekonanie są oparte na

wynikach badań nauk przyrodniczych i naukowych doświadczeń, a uznanie ich za prawdziwe nie wymaga wolnej decyzji człowieka i nie łączy się z ryzykiem ani z relacją między osobami. Wiara natomiast wymaga wolnej decyzji człowieka, zaufania – przeważnie do kogoś, a nie do czegoś.

Zastanówmy się zatem, jaki jest związek wiary z ludzkim życiem. Spróbujmy uzasadnić, że ludzie kierują się w życiu nie tylko wiedzą, ale także wiarą, i że dzięki wierze odkrywają sens życia i prowadzą uczciwe życie, nawet gdy nie kierują się wiarą religijną.

W celu zobrazowania omawianego zagadnienia katecheta rysuje na tablicy albo przynosi narysowaną na kartonie szafę z szufladami. U góry jest napis: „Życie”. Prosi, by uczniowie podali różne środowiska, w których człowiek może funkcjonować. Można podpowiedzieć jeden lub dwa przykłady. Być może uczniowie podadzą własne. Katecheta wpisuje na każdej szufladzie jedną „sferę” życia ludzkiego: dom i bliska rodzina, praca i ludzie w pracy, religia (wiara religijna), dalsza rodzina, hobby, przyjaciele, sąsiedzi, rozrywki, sport, wypoczynek...

Takie same rysunki, lecz mniejsze, rozdajemy uczniom.

Szafa oznacza nasze ludzkie życie. Składa się ono z wielu różnych zajęć, prac, rozrywek, przyjaźni i znajomości. Każdy ma za zadanie napisać, co w poszczególnych środowiskach, w których żyje, dominuje bardziej: wiedza czy zaufanie, wiara.

Przykłady:

- rodzina (relacje z bliskimi: z rodzicami, rodzeństwem);
- szkoła (nauczyciele, praca na lekcjach);
- nauka w domu (odrabianie lekcji);
- religia: modlitwa, Msza święta, spowiedź;
- klasa (koleżanki i koledzy z klasy);
- przyjaźnie w szkole (najbliżsi w szkole);
- przyjaźnie poza szkołą (np. z podwórka);
- zainteresowania: muzyka, gry, sport, filmy;
- znajomości zawarte przez Internet;
- inne.

Co stanowi podstawę właściwego funkcjonowania w tych relacjach? Co je wszystkie przenika i daje poczucie bezpieczeństwa? Wiedza czy wiara i zaufanie?

Być może uczniowie odkryją, że nie tylko wiara w ludzi, ale przede wszystkim w Boga obejmuje wszystkie sfery naszego życia. Jeśli sami uczniowie tego nie zauważą – pomagamy im to odkryć.

Jesteśmy wierzący. Może i praktykujemy. Ale Boga „wsadziliśmy” do jednej, oddzielnej „szuflady”, tak jakby On nie miał związku, a więc i wpływu, na inne sprawy naszego życia. Czy są dziedziny, w których się z Nim nie liczymy?

Jeśliby ktoś powiedział: „Teraz oddycham, a teraz daję odpocząć moim płucom i nie oddycham” – czy mógłby żyć? Spróbujmy, ile czasu wytrzymamy.

Uczniowie nabierają powietrza, katecheta mierzy, ile czasu wytrzymali. Nie pozwa-

lamy na drugą próbę.

Nie potrafimy dłużej nie oddychać. Udusilibyśmy się bez powietrza. Podobnie jest z naszą wiarą: wierzymy w Boga. Albo chcemy wierzyć. Ale jeśli nie dopuszczamy Go do wszystkich spraw naszego życia – to jest tak, jakby nasza wiara przestała oddychać.

Opracowanie zadania 3.

Wszyscy uczniowie czytają po cichu albo chętny uczeń czyta na głos tekst „Zwątpienie” z podręcznika (s. 14). Katecheta prowadzi rozmowę, zaznaczając, że uczniowie będą potem zapisywać notatkę.

- Dlaczego bohater opowiadania zwątpił?
- Co jest sprawdzianem wiary?
- Jakie słowa mają znaczenie przeciwstawne do znaczenia słowa zwątpienie?

Po rozmowie uczniowie mają za zadanie napisać w zeszyte antonimy słowa „zwątpienie” i odpowiedzieć na pytanie, co jest sprawdzianem wiary.

ZADANIE 3.

Znaczenie przeciwstawne do znaczenia tytułu tekstu „Zwątpienie” mają np. zawierzenie, zaufanie – słowa, które wyrażają wiarę.

Sprawdzianem wiary jest konkretny czyn, który człowiek podejmuje w imię wiary, zaufania – zaufanie łączy się z jakimś ryzykiem.

Czytanie słowa Bożego

Co o wierze i zaufaniu mówi nam Pan Jezus? Spróbujcie, słuchając, wczuć się w sytuację św. Piotra. Wstańcie.

Katecheta prowadzi dialog przed czytaniem słowa Bożego („Pan z wami – I z duchem twoim. Słowa...”) i czyta fragment Ewangelii wg św. Mateusza 14, 22-31. Następnie poleca, by uczniowie jeszcze raz po cichu przeczytali ten fragment Ewangelii według św. Mateusza (podręcznik, s. 14), a potem prowadzi rozmowę.

Co czują uczniowie na widok Jezusa idącego po wodzie? Co czuje Piotr, gdy wychodzi naprzeciw Jezusowi?

(Uczniowie zlékli się, poczuli strach, Piotr także się ulękł).

Co Jezus zarzucił Piotrowi?

(Jezus zarzucił Piotrowi, że zwątpił i ma mało wiary).

Czego zabrakło Piotrowi: wiedzy i przekonania czy wiary i zaufania?

(Piotr widział, że Jezus idzie po wodzie, więc nie zabrakło mu wiedzy, tylko zaufania i wiary).

Brak zaufania, wiary często skutkuje w życiu człowieka właśnie strachem.

Podsumowanie

Dyskusja – „Jak sądzisz?”

Katecheta przechodzi do rozmowy na temat zawarty pod hasłem: „Jak sądzisz?”, który jest podsumowaniem treści o wierze. Przypominamy, że należy mówić ogólnie, bez podawania imion i nazwisk.

Co powiedziałbyś o człowieku, który uważa się za religijnego, ale nie praktykuje modlitwy ani nie uczestniczy w liturgii? Albo spełnia praktyki, ale nie kieruje się w życiu wiarą? Czy wystarczy wierzyć w Boga (w Jego istnienie) i zachowywać praktyki religijne, by być człowiekiem naprawdę wierzącym religijnie?

Uczniowie wypowiadają się. Katecheta zwraca uwagę, by odnieśli się do treści, które poznali na tej lekcji: co jest sprawdzianem wiary?

Gdy Jezus zmartwychwstały rozmawia z Piotrem, pyta go trzykrotnie: „Czy ty mnie kochasz?”. Nie pyta: „Czy wierzysz we Mnie?”.

W dobrej rodzinie panuje atmosfera miłości i wzajemnego zaufania. Bóg kocha nas takich, jakimi jesteśmy, a dowodem Jego zaufania jest nasza wolność. Czy między nami i Bogiem także panuje „atmosfera miłości i zaufania”? Wstańcie.

Modlitwa

Katecheta wprowadza uczniów do refleksji (podręcznik, s. 15).

Chętny uczeń odczytuje modlitwę.

Zadanie domowe

Wykonanie zadania 4. Zadanie dodatkowe dla chętnych.

ZADANIE 4.

Historia obrazkowa ma się składać z kilku obrazów, np.: Apostołowie w łodzi na jeziorze w nocy, postać krocząca po falach jeziora, dialog pomiędzy Apostołami a idącą ku nim postacią, Piotr wychodzi z łodzi i zmierza po falach jeziora ku rozpoznanemu Jezusowi, Jezus ratuje tonącego Piotra.

ZADANIE DODATKOWE

Uczniowie mogą podać np.: Mt 8, 5-13 (setnik z Kafarnaum); Mt 9, 20-22 (uzdrowienie kobiety cierpiącej na krwotok); Mt 9, 27-31 (uzdrowienie dwu niewidomych).

Zapis w zeszycie

Temat: Czym jest wiara?

Zadanie 2. – jeśli było wykonane pisemnie. Wklejona kartka z uzupełnionym napisami rysunkiem szafy. Zadanie 4.

Materiały i pomoce na następną katechezę:

- Słownik języka polskiego lub kartki z definicją słowa „natchnienie”, („Materiały do wydruku”),
- podręcznik.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Organizujemy spotkanie z rodzicami. Przypominamy rodzicom, że katecheza w tym roku szkolnym jest już początkiem przygotowania do sakramentu bierzmowania. Naszym zadaniem będzie pomóc uczniom w dojrzewaniu ich wiary.

Zaznajamiamy rodziców z ogólnymi celami katechezy w tym roku szkolnym. Chcemy, aby uczniowie uświadomili sobie działanie Boga w dziejach człowieka. Będziemy budzić w nich poczucie odpowiedzialności za swoją odpowiedź Bogu: swoje życie i wiarę. Uczniowie poznają także wiele przykładów życia ludzi godnych naśladowania.

Podajemy przykłady, co uczniowie będą robić na początku roku szkolnego:

- poznawać zagadnienia związane z wiarą i naukami przyrodniczymi oraz humanistycznymi,
- poznawać treści wiary przez dzieła sztuki,
- uczyć się interpretować teksty biblijne i poetyckie oraz obrazy,
- samodzielnie szukać informacji na dany temat,
- zdobywać wiedzę o innych religiach i Kościołach chrześcijańskich oraz o stosunku Kościoła katolickiego do nich,
- krytycznie oceniać propozycje kultury współczesnej, uświadamiać sobie zagrożenia cywilizacyjne,
- pogłębiać wiarę zgodnie ze swoim rozwojem i potrzebami.

Prosimy, aby rodzice rozmawiali z dziećmi o swoich doświadczeniach religijnych.

ROZDZIAŁ II MÓWIĘ DO WAS

Katecheza 5

Jak Bóg daje się poznać?

Wprowadzenie dla katechety znajduje się na załączonej płycie.

Materiały i pomoce:

- Słownik języka polskiego lub kartki z definicją słowa „natchnienie” („Materiały do wydruku”),
- podręcznik.

SCENARIUSZ KATECHEZY

Część wstępna katechezy

Modlitwa

Pomódlmy się w ciszy za tych, którzy nie znają Boga, aby Go poznali. I za tych, którzy Go znają, by poznawali Go wciąż lepiej.

Chwila ciszy, po której można zaśpiewać piosenkę:

„Niechaj z nami będzie Pan”.

Katecheta rozpoczyna pogadankę w oparciu o tekst Pisma Świętego (Mdr 13,1-2.5; podręcznik, s. 18), zapisując na tablicy hasło: „POZNAĆ BOGA”, a następnie dla pobudzenia uczniów do poszukiwania odpowiedzi – stawia problem.

Wyobraźmy sobie, że ktoś nie ma żadnego wychowania religijnego. Nikt mu nie mówił o Bogu. Nigdzie o Nim nie czytał. Czy taki człowiek może rozumowo – na podstawie swoich spostrzeżeń i rozmyślań – dojść do przekonania, że istnieje Bóg? Czy można odkryć Boga własnym rozumem?

Katecheta słucha odpowiedzi uczniów i od napisanego na tablicy hasła prowadzi strzałki, pod którymi notuje hasła, które są streszczeniem wypowiedzi uczniów. Uczniowie niczego nie notują w zeszytach. W razie potrzeby katecheta może zwrócić uwagę na piękno stworzenia i zapytać o znaczenie takiego zachwyty w rozumowym dochodzeniu do przekonania o istnieniu Boga. Można także nawiązać do dobra, które jest w świecie: czy wynika ono tylko z natury człowieka, czy też można dzięki niemu dojść do wniosku, że musi istnieć źródło dobra, Bóg. Być może, niektórzy uczniowie powiedzą także o osobistych doświadczeniach Boga albo o rozumowym odkryciu, że wszechświat i człowiek muszą mieć swoją przyczynę. Katecheta nie analizuje poszczególnych „argumentów na istnienie Boga”.

Część zasadnicza katechezy

Opracowanie zadania 1.

Katecheta nawiązuje do tekstu Pisma Świętego.

Zobaczmy teraz, jakie rozwiązanie naszego problemu daje Pismo Święte.

Katecheta lub ktoś z uczniów czyta głośno fragment Pisma Świętego (Mdr 13, 1-2.5). Następnie przechodzi do jego krótkiej analizy przy pomocy pytań.

Kogo Pismo Święte nazywa głupimi z natury i dlaczego?

Jak odpowiada na pytanie: czy człowiek może własnym rozumem dojść do poznania Boga?

Jeśli uczniowie mają problemy z odpowiedzią na te pytania, katecheta prosi o wskazanie odpowiednich cytatów w przeczytanym tekście Pisma Świętego, a następnie poleca, aby myśli w nich wyrażone sformułowali swoimi słowami. Taki sposób analizowania tekstu jest dobrym ćwiczeniem czytania ze zrozumieniem. Na koniec katecheta dokonuje podsumowania.

Zobaczyliśmy, że można poznać Boga Stwórcę, patrząc na Jego dzieła. Takie Objawienie Boże przez piękno i dobro w świecie nazywamy objawieniem naturalnym.

Katecheta zapisuje na tablicy słowo „Objawienie” i od niego rysuje strzałkę ku nazwie „naturalne”. Zapowiada, że w toku katechezy będziemy uzupełniać notatkę – na razie uczniowie nic nie zapisują, skupiają się na przebiegu lekcji.

Ale (jak sami zauważyliście na wstępie katechezy) Bóg daje się poznać człowiekowi na różne sposoby.

Jak myślicie, kto lepiej zna Boga: teolog, który studiuje naukę o Bogu, czy np. informatyk, który jest wierzący, modli się i czyta Ewangelię, a po pracy w świetlicy Caritasu zajmuje się dziećmi z ubogich rodzin, ucząc ich obsługiwać komputer?

Bez względu na odpowiedzi uczniów katecheta przestrzega ich przed uproszczeniami.

Nie wiemy, która z tych osób lepiej zna Boga, bo nie znamy ich życia. Ale już z tego wynika, że nie wystarczy poznać Boga naukowo. Co jeszcze jest potrzebne, aby poznać Boga?

Podczas rozmowy można nawiązać do problemu wiary. Nie wystarczy wiedzieć, trzeba Bogu uwierzyć i zaufać. Zapowiadamy, że pogłębimy ten temat na innych katechezach.

Teraz uczniowie zapisują temat: „Jak Bóg daje się poznać?” i początek notatki: Objawienie – strzałka – naturalne.

ZADANIE 1.

Boga można poznać, nie mając wiedzy religijnej ani wychowania religijnego. Naturalna mądrość człowieka pomoże mu na podstawie obserwacji piękna stworzenia i doświadczenia dobra wyciągnąć wniosek o wielkości Stwórcy.

Opracowanie zadania 2.

Katecheta zachęca uczniów do zapoznania się z tekstem „Czy Bóg daje się poznać?” (s. 18). Następnie zwraca uwagę na żart rysunkowy znajdujący się na stronie 18 i pyta

o jego związek z treścią katechezy. Prosi o odpowiedź na tytułowe pytanie zawarte w zadaniu 2. wraz z podaniem uzasadnienia. Podczas rozmowy prowadzi uczniów do utrwalenia prawdy, że Bóg daje się poznać w konkretnym działaniu poprzez swoje czyny i słowa. Pismo Święte jest późniejszym spisaniem tego doświadczenia. Bóg nie objawia siebie w wykładzie naukowym, lecz w działaniu na rzecz konkretnych ludzi i przez konkretnych ludzi. Działa także w nas i przez nas, gdy słuchamy Pisma Świętego.

ZADANIE 2.

Bóg objawia się poprzez zdarzenia, ludzi, działanie i słowo.

Opracowanie zadania 3 i 4.

Powiedzieliśmy, że Bóg objawił się poprzez wydarzenia i ludzi. Kim więc byli pośrednicy objawienia?

Uczniowie czytają teraz tekst „Prorok czy wróżbita” i wykonują zadanie 3. Poprawną odpowiedź zapisują w zeszytcie.

ZADANIE 3.

Przekaziciel Bożego objawienia to człowiek, który doświadczył miłości Boga i zaufał Mu.

Prorok biblijny zapowiada zbawienie.

Wiemy już, że objawienie Boga Stwórcy w swoich dziełach nazywamy naturalnym, a jak nazwać objawienie Boga w działaniu, w czynach i słowach spisanych później w Piśmie Świętym? Poszukajcie odpowiedzi w tekście: „Masz wiadomość!” i uzupełnijcie zapis na tablicy i w zeszytach.

Uczniowie uzupełniają notatkę rozpoczętą przy wykonywaniu zadania 1., dorysowując do diagramu od słowa „objawienie” strzałkę do słowa „nadprzyrodzone”, a od niego dwie strzałki do słów: „historyczne” i „spisane”. Gdy wykonają zadanie, katecheta może zwrócić ich uwagę na diagram zatytułowany „Powstanie Pisma Świętego” (s. 19) i zapytać o związek podanych przez nich określeń: objawienie historyczne i objawienie spisane z poszczególnymi elementami diagramu. W ten sposób uczniowie ustnie wykonują zadanie 4.

Warto zapytać uczniów, z czym kojarzy im się „nadprzyrodzony”, i dodać, że znaczy to więcej niż naturalny, czyli nadnaturalny.

Podsumowanie

Dyskusja – „Jak sądzisz?”

Wyjaśnienie pojęcia: „natchnienie biblijne”

Przed dyskusją warto zatrzymać się chwilę nad pojęciem: natchnienie biblijne. Można posłużyć się definicją z Katechizmu Kościoła Katolickiego znajdującą się w ramach „Jak sądzisz?” oraz informacjami zawartymi w diagramie. Katecheta proponuje także, aby uczniowie odnaleźli w słowniku języka polskiego definicję słowa „natchnienie” i porównali natchnienie biblijne z innym natchnieniem: literackim lub malarskim, odpowiadając w ten sposób na pytanie zawarte w tekście pod hasłem: „Jak sądzisz?”. Chodzi o to, aby uczniowie odkryli, że natchnienie biblijne to szczególny rodzaj natchnienia, pochodzi od Boga i dotyka ludzi nie zawsze utalentowanych artystycznie.

Definicja słowa *natchnienie* n I, Im D. -eń

1. «stan duchowego napięcia, ożywienia twórczego, umysłowej sprawności itp.; poryw twórczy, dążenie do czegoś wielkiego, wzniosłego».

Tworzyć pod wpływem natchnienia. Pisać w natchnieniu.

2. «myśl, pobudka, podnieta, idea, pomysł zaczerpnięte skądś, powstałe pod czyimś wpływem albo pod wpływem czegoś, pobudzające kogoś do działania»

Poezja ludowa stała się natchnieniem jego pieśni. Czerpać natchnienie z czegoś.

Modlitwa

Katecheta prosi uczniów o skupienie. Odczytuje refleksję z „Refleksja i modlitwa” ze s. 19.

Po chwili ciszy wybrany uczeń odczytuje fragment Pisma Świętego (Hbr 4, 12).

Zadanie domowe

Zadanie 4 (pisemnie) i zadanie dodatkowe (chętni)

ZADANIE 4.

Uczeń układa dane z poniższej tabelki w ułożonym przez siebie schemacie.

Objawienie historyczne		Objawienie spisane
Natchnienie do działania towarzyszyło tym prorokom i przywódcom narodu wybranego, którzy działali zgodnie z zamysłem Boga.	Natchnienie do mówienia byli nim obdarzeni przede wszystkim prorocy i Apostołowie.	Natchnienie do pisania towarzyszyło tym, którzy spisali albo zredagowali słowo Boże. Dlatego Pismo Święte – Biblia – nazywamy Księgą natchnioną. Dzięki natchnieniu Bożemu Biblia jest słowem samego Boga wyrażonym ludzką mową

Zapis w zeszytcie

Temat: Jak Bóg daje się poznać?

Schemat powstający w czasie lekcji i zadanie 2.

Materiały i pomoce na następną katechezę:

- słowa modlitwy na rozpoczęcie („Materiały do wydruku”).
- kilka egzemplarzy Pisma Świętego, minimum po jednym dla każdej grupy,
- podręcznik,
- kartki na odpowiedzi uczniów – po dwie dla każdej grupy. Na połowie kartek zapisane po dwa lub trzy polecenia z zadania 2. (podręcznik, s. 21), aby mieć już podzielone zadania, które otrzymają poszczególne grupy,
- przygotowane przez katechetę odnośniki do fragmentów Pisma Świętego, które uczniowie będą odnajdywać podczas lekcji. Dla własnego użytku katecheta powinien mieć już przygotowane na kartce cytaty, do których będzie uczniów odsyłał. Można przygotować różne cytaty dla każdej klasy (katecheta zna już trochę uczniów: ich problemy i zainteresowania).

ROZDZIAŁ III DAŁEM WAM WSZYSTKO

Katecheza 11

Kim jest człowiek? Kim ja jestem?

Wprowadzenie dla katechety znajduje się na załączonej płycie.

Materiały i pomoce:

- podręcznik.

SCENARIUSZ KATECHEZY

Część wstępna katechezy

Modlitwa

Powtarzamy modlitwę z poprzedniej katechezy (podręcznik, s. 30 – sam psalm). Katecheta czyta wersy jako pierwszy, uczniowie powtarzają.

Katecheta sugestywnie odczytuje na głos opowiadanie „Będę szedł”, polecając uczniom, by śledzili tekst w podręczniku. Można zlecić odczytanie sprawnie czytającemu uczniowi. Na zadanie 3. poświęcamy niewiele czasu ze względu na bogactwo treści w tej katechezie.

Opracowanie zadania 3.

Co dało bohaterowi opowiadania siłę do pokonania przeciwności?

Jeśli uczniowie mają problemy z odpowiedzią na to pytanie, katecheta prosi, by wskazali cytaty zawierające odpowiedź na postawione pytanie. Katecheta oczekuje na cytaty: „Moja żona, jeśli myśli, że żyję, myśli, że idę. Koledzy myślą, że idę. Wierzą we mnie. Będę bydlakiem, jeśli nie będę szedł”.

Potem katecheta poleca, by zawarte w cytacie myśli uczniowie wyrazili swoimi słowami.

ZADANIE 3.

Pokonanie przeciwności przez bohatera opowiadania „Będę szedł” było możliwe dzięki temu, że mężczyzna myślał o innych: żonie i kolegach, którzy czekają na jego powrót z wyprawy. Myśl o tym, że wierzą w niego, dodawała mu siłę. Czuł się odpowiedzialny za siebie i za innych.

Następnie katecheta pyta uczniów, dlaczego ich zdaniem bohater opowiadania powiedział o sobie: „Tego, co zrobiłem, możesz mi wierzyć, nie zrobiłoby nigdy żadne zwierzę”. Katecheta słucha uczniowskich odpowiedzi, pozostawiając je bez komentarza.

Część zasadnicza katechezy

Opracowanie zadania 1.

Celem tego zadania jest przypomnienie tekstów biblijnych z poprzedniej katechezy – czytanych pod kątem stworzenia człowieka.

Najpierw uczniowie przypominają, który z opisów stworzenia świata jest straszny: pierwszy czy drugi. Warto na bieżąco korzystać z określeń „relacja kapłańska”, „relacja jahwistyczna”. Potem katecheta poleca, by uczniowie w Księdze Rodzaju w opisach stworzenia świata znaleźli fragmenty dotyczące stworzenia człowieka (podręcznik, s. 29). Czytamy je głośno. Potem uczniowie mają wybrać cytat, który może być tytułem fresku „Stworzenia Adama”. Zapisują go w zeszytcie. Chętni uczniowie czytają wybrany cytat i ustnie uzasadniają swój wybór.

ZADANIE 1.

„Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę [...]”.

Uzasadnienie: Fragment mówi o stworzeniu (mężczyzny), a to właśnie przedstawia fresk.

Bóg został poddany antropomorfizacji (wygląda jak człowiek), żeby podkreślić, że człowiek jest podobny do Boga. Malarstwo operuje konkretem i dlatego przedstawia podobieństwo fizyczne, choć prawda o podobieństwie człowieka do Boga ma inny (etyczny, metafizyczny) wymiar.

„Pan Bóg ulepił człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia, wskutek czego stał się człowiek istotą żywą”.

Uzasadnienie: Na fresku widać, jakby Bóg właśnie obdarzał już istniejące (ulepione) ciało – życiem.

Opracowanie zadania 2.

Czytamy na głos informacje wstępne z zadania 2. Katecheta prosi, by uczniowie zgłosili, jeśli czegoś nie rozumieją: to ważne, za chwilę na podstawie tych wiadomości będą wykonywać zadanie. Potem tworzymy tabelę, którą uczniowie przepisują do zeszytu i wypełniają samodzielnie. Zaznaczamy, że zdania trzeba przepisać w całości (zadanie 2.). Na koniec sprawdzamy poprawność wykonania zadania.

ZADANIE 2

Obraz	Znaczenie
Ulepienie Adama z prochu ziemi.	Biblia nie mówi, w jaki sposób powstał człowiek, ale że został stworzony przez Boga i jest częścią świata. Bóg obdarzył ludzi płodnością.
Stworzenie kobiety (Ewy) z żebra mężczyzny (Adama).	Kobieta jest równa godnością mężczyźnie. Podobnie jak on jest człowiekiem stworzonym przez Boga.

Teraz prosimy, by uczniowie w tych samych tekstach biblijnych znaleźli potwierdzenie prawdy, którą właśnie dzięki Biblii poznaliśmy. Katecheta pisze na tablicy poniższe podkreślone zdania, a uczniowie przepisują je i szukają cytatu lub opisują fragment.

Zadanie nie jest łatwe. Dobre odpowiedzi powinno się punktować od razu (za największą liczbę punktów ocena bardzo dobra).

Człowiek jest ukoronowaniem wszelkiego stworzenia. Jak myślicie, który fragment Księgi Rodzaju na to wskazuje?

Relacja kapłańska mówi, że Bóg stworzył człowieka na końcu jako właśnie ukoronowanie dzieła.

Cytat: „A wreszcie rzekł Bóg: «Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam».

Uwaga: Jeśli uczniowie zapytają, dlaczego w relacji jahwistycznej człowiek jest stworzony na początku, katecheta wyjaśnia, że redaktor tradycji jahwistycznej w ten sposób pokazał, że człowiek jest najważniejszy (stąd „pierwszy”) wśród stworzeń na ziemi.

Pełnia Boga jako Stwórcy nie wyraża się w jednym, pojedynczym człowieku.

W relacji kapłańskiej jest powiedziane, że Bóg stworzył człowieka, czyli mężczyznę i kobietę.

Cytat: „Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę”.

Człowiek jest tak jak Bóg zdolny do miłości, wolny i rozumny.

W relacji kapłańskiej jest powiedziane, że Bóg stworzył człowieka na swój obraz i podobieństwo.

Ciało ludzkie jest częścią świata materialnego, stąd człowiek jest ograniczony, poddany.

W relacji jahwistycznej jest napisane, że Bóg stworzył człowieka z prochu ziemi.

Cytat: „Pan Bóg ulepił człowieka z prochu ziemi [...]”.

Bóg obdarza człowieka życiem i to On jest Panem ludzkiego życia.

To Bóg dał człowiekowi tchnienie życia.

Cytat: [Pan Bóg] tchnął w jego nozdrza tchnienie życia, wskutek czego stał się człowiek istotą żywą.

Mężczyzna i kobieta są sobie równi godnością.

W relacji jahwistycznej Bóg stworzył kobietę z żebra Adama. Adam sam powiedział o niej „kość z kości mojej”, a to oznacza, „równa mi”.

Mężczyzna i kobieta są stworzeni do wspólnoty: życia razem i wzajemnej pomocy.

W relacji jahwistycznej czytamy: „Potem Pan Bo rzekł: „Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam; uczynię mu zatem odpowiednią dla niego pomoc”. Wśród zwierząt ta pomoc „odpowiednia” nie znalazła się i wtedy Bóg stworzył kobietę. „Dlatego to mężczyzna opuszcza ojca swego i matkę swoją i łączy się ze swą żoną tak ściśle, że stają się jednym ciałem”.

Bóg troszczy się o ludzi i daje im dobry, piękny i pożyteczny.

I rzekł Bóg: Oto wam daję wszelką roślinę przynoszącą ziarno po całej ziemi i wszelkie drzewo, którego owoc ma w sobie nasienie: dla was będą one pokarmem. [...] I tak się stało. A Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre.

Bóg czyni ludzi odpowiedzialnymi za stworzony świat.

„Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię i uczynili ją sobie poddaną; abyście panowali nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi”.

Opracowanie zadania 4.

Następnie wybrany uczeń czyta na głos fragment Listu do Rzymian (Rz 8, 14-15.16b-17a), a katecheta zadaje pytanie zawarte w zadaniu 4.

Na czym polega niezwykła godność człowieka w świetle fragmentu Listu do Rzymian?

W razie potrzeby należy wyjaśnić sformułowania: „otrzymać ducha przybrania za synów”, „być dziedzicem Boga”.

ZADANIE 4.

W świetle fragmentu Listu do Rzymian godność człowieka polega na tym, że jest on dzieckiem Bożym.

Następnie katecheta prosi o zebranie wszystkich refleksji z katechezy oraz powraca do kwestii postawionej we wstępnej części katechezy. Co odróżnia człowieka od innych stworzeń? Spodziewane odpowiedzi uczniów:

- na podstawie opowiadania „Będę szedł”: odpowiedzialność, związki z innymi ludźmi (miłość czy przyjaźń),
- na podstawie biblijnych opisów stworzenia człowieka: człowiek jest stworzony na obraz i podobieństwo Boże, jest zdolny do miłości, jest rozumny i wolny.
- na podstawie fragmentu Listu do Rzymian: człowiek jest dzieckiem Bożym.

Podsumowanie

Dyskusja – „Jak sądzisz?”

Podsumowanie, jeśli czas pozwoli, może stanowić propozycja zawarta pod hasłem „Jak sądzisz?”. Katecheta poleca uczniom, by wykonali „test astronauty”. Chętni mogą odczytać odpowiedzi na głos, ale można też to ćwiczenie pozostawić w funkcji refleksji poprzedzającej modlitwę.

Modlitwa

Katecheta czyta refleksję ze s. 33 podręcznika.

Wybrani uczniowie kolejno wersy modlitwy. Wszyscy na końcu powtarzają: „Amen”.

Zadanie domowe

Zadanie dodatkowe dla chętnych.

ZADANIE DODATKOWE

Należy zwrócić uwagę, by plakat czy gazetka opierały się na konkretnym pomysle graficznym. Kilka wyraźnych i czytelnych elementów (napis, zdjęcia, ilustracje, symbole) ma budować przesłanie, że człowiek jest odpowiedzialny za harmonię przyrody.

Zapis w zeszytcie

Temat: Kim jest człowiek? Kim ja jestem?

Zadanie 1. Zadanie 2. – tabelka. Notatka z tablicy: Biblijne przesłanie opisów stworzenia człowieka.

Materiały i pomoce na następną katechezę:

- podręcznik, ewentualnie Pismo Święte.

ROZDZIAŁ IV PROWADZIŁEM WAS

Katecheza 16 **Wyrusz w drogę**

Wprowadzenie dla katechety znajduje się na załączonej płycie.

Materiały i pomoce:

- podręcznik,
- duża mapa świata lub dowolnego kontynentu,
- egzemplarz *Tryptyku rzymskiego* bł. Jana Pawła II.

SCENARIUSZ KATECHEZY

Część wstępna katechezy

Modlitwa

Wszyscy wstają. Katecheta zwraca się do uczniów, by zastanowili się, gdzie, w jakim miejscu wyobrażają sobie siebie jako dorosłych. Gdyby to było możliwe już teraz, jakie miejsce wybrałoby na całe życie? Po chwili ciszy podejmujemy modlitwę.

Za tych ludzi, którzy nie mają swojego domu: za bezdomnych, za ludzi w obozach dla uchodźców – wyrzuconych ze swojego kraju.

„Ojcze nasz...”.

Katecheta, wskazując na mapę, pyta uczniów, czy lubią dalekie podróże i wędrowki, jakie miejsca na ziemi chcieliby odwiedzić, dlaczego lubią lub nie lubią podróżować itp. Zachęca wszystkich do wypowiedzi i skorzystania z mapy, ale nie komentuje ich (ponieważ rozmowa ma charakter wstępny, stwarza okazję, by wypowiedzieli się także uczniowie słabsi).

Opracowanie zadania 1.

Następnie katecheta poleca, by uczniowie przyjrzeni się rysunkom w podręczniku na s. 44. Potem stawia uczniom pytania z zadania 1.

Wymieńcie przykłady ukazujące życie ludzkie jako odpowiedź na wezwanie bądź jako wędrowkę.

Katecheta słucha odpowiedzi uczniów. Wędrowką i zarazem odpowiedzią na wezwanie mogą być sytuacje przedstawione na rysunkach: chodzenie do szkoły, wycieczka w góry, małżeństwo, praca, pomoc chorym, a także inne: wychowanie dzieci, kierowanie parafią, budowanie domu, długotrwała rehabilitacja człowieka po wypadku.

Wędrowanie możemy jednak rozumieć nie tylko dosłownie. Który z rysunków to sugeruje? Jaką odpowiedź na pytania w ostatnim dymku da człowiek wierzący? Czy można ją przypisać postaciom z innym rysunków?

Katecheta słucha odpowiedzi. W razie trudności naprowadza na właściwy tok myślenia.

Dla człowieka wierzącego życie jest wędrówką ku Bogu i odpowiedzią na Jego wezwanie.

ZADANIE 1.

Wędrówką i zarazem odpowiedzią na wezwanie mogą być sytuacje przedstawione na rysunkach: chodzenie do szkoły, wycieczka w góry, małżeństwo, praca, pomoc chorym, a także inne: wychowanie dzieci, kierowanie parafią, budowanie domu, długotrwała rehabilitacja człowieka po wypadku. Są to konkretne okresy życia ludzkiego. Wędrówką i odpowiedzią na wezwanie można też nazwać całe życie człowieka. Dla człowieka wierzącego życie jest wędrówką ku Bogu i odpowiedzią na jego wezwanie. Nie znamy życia wewnętrznego postaci z rysunków, ale każdej z nich można przypisać rozumienie życia jako wędrówki ku Bogu. To właśnie w konkretnych sytuacjach życiowych ujawnia się nasz stosunek do Boga.

Część zasadnicza katechezy

Opracowanie zadania 2.

Dzisiaj powiemy o pewnym wezwaniu biblijnym i wędrówce Abrahama, a także o znaczeniu dla nas tych wydarzeń.

Katecheta czyta fragment „Tryptyku rzymskiego” umieszczony w podręczniku (s. 44). W bardziej zaangażowanych klasach można pokazać książkę i zachęcić do zapoznania się z całością poematu oraz pięknymi ilustracjami, które zawiera tomik bł. Jana Pawła II.

Co było wezwaniem do wędrówki dla ludów w czasach Abrama? Uczniowie zapisują odpowiedzi do zadania 2. w zeszytach.

ZADANIE 2. CZĘŚĆ PIERWSZA

W czasach Abrama wezwaniem do wędrówki dla ludów była konieczność poszukiwania żyznej ziemi, która mogłaby wykarmić lud i jego zwierzęta.

Przeczytajcie fragmenty Księgi Rodzaju z podręcznika na s. 44 i znajdźcie odpowiedź na pytanie, czy Abraham opuścił ziemię rodzinną z tych samych powodów. Wskażcie na konkretne cytaty w Piśmie Świętym.

Katecheta, zadając odpowiednio pytania, kieruje uwagę uczniów na powołanie Abrahama i obietnicę Bożą.

Do czego Bóg wezwał Abrahama?

„Pan rzekł do Abrama: «Wyjdź z twojej ziemi rodzinnej i z domu twego ojca. [...] [Wyjdź] do kraju, który ci ukażę»”.

Co mu obiecał?

„[Pan rzekł]: «Spójrz na niebo i policz gwiazdy, jeśli zdołasz to uczynić»; potem dodał: «Tak liczne będzie twoje potomstwo [...] Nie będziesz więc odtąd nazywał się Abram,

lecz imię twoje będzie Abraham, bo uczynię ciebie ojcem mnóstwa narodów [...] i pochodzić będą od ciebie królowie»”.

Jak Abraham odpowiedział Bogu na to powołanie?

„Abram udał się w drogę, jak mu Pan rozkazał, [do Kanaanu]”.

Zastanówcie się jeszcze, na co autor biblijny kładzie nacisk: czy Abraham opuścił ziemię rodzinną dlatego, że chciał być ojcem wielkiego narodu, czyli w zamian za korzyści? Czy co innego było ważniejsze w tym powołaniu?

W razie potrzeby zwracamy uwagę uczniów na zdanie w Piśmie Świętym: „Abram uwierzył i Pan poczytał mu to za zasługę”.

Chcemy, by uczniowie odkryli, że Abraham nie kierował się chęcią zdobycia ziemi i potomstwa, ale zaufaniem do Boga: to „uwierzenie Bogu” było najważniejsze.

ZADANIE 2. CZĘŚĆ DRUGA

Abraham opuścił ziemię rodzinną dlatego, że wezwał go do tego Bóg. Bóg obiecał Abrahamowi ziemię i liczne potomstwo. Abraham uwierzył Bogu i ze względu na swoją wiarę wyruszył.

Opracowanie zadania 4.

Katecheta prosi o zapoznanie się z treścią pod hasłem: „Masz wiadomości!” i tekstem: „Początek historii Boga z Jego ludem” (s. 44 i 45). Zapowiada, że trzeba będzie na podstawie przeczytanego tekstu odpowiedzieć ustnie na zadanie 4.

Jaka jest różnica między historią jako nauką a biblijnymi dziejami patriarchów?

Jaki był cel spisywania tych dziejów?

Jakie znaczenie ma biblijna genealogia patriarchów?

ZADANIE 4.

Historia jako nauka zajmuje się badaniem przeszłości, aby opisać fakty i wydarzenia z dziejów ludzkości. Autorzy biblijni natomiast, opierając się na minionych wydarzeniach – interpretowali je, aby lepiej zrozumieć teraźniejsze wydarzenia. Celem spisywania dziejów było pouczenie, przypomnienie, że Izrael jest ludem wybranym, i umocnienie go w wierze.

Biblijna genealogia patriarchów nie jest dosłowną genealogią, lecz ma za zadanie ukazać związek Izraela z Bogiem – Stwórcą świata.

Dyskusja – „Jak sądzisz?”

Następnie, jeśli czas pozwala, katecheta inicjuje dyskusję na temat wskazany pod hasłem: „Jak sądzisz?”

Jak sądzicie, czy Abram nie miał wątpliwości, podejmując decyzję o wyruszeniu z ziemi rodzinnej? Czy łatwo mu było uwierzyć w obietnice Boga?

Ważne jest, by katecheta zauważał i eksponował wypowiedzi wskazujące na dylematy Abrama, na ludzki wymiar trudnych decyzji. Uczniowie mogą mieć tendencję do uproszczeń i „uładzania” postaci biblijnych.

Podsumowanie

Opracowanie zadania 3.

W czasach Abrahama ludzie oddawali cześć różnym bóstwom. Przeważnie każde miasto miało swoje, terytorialne bożyszcza. Ludzie, którzy wędrowali, oddawali cześć takim bogom, jakich uznawali miejscowi. Inaczej było z Abrahamem: Bóg, który mu się objawił, był zupełnie inny niż bóstwa pogańskie: Jedyny, niewyobrażalny, bo nieprzedstawiany żadnym posągami, „bez wyglądu”. Był wszędzie tam, gdzie wędrował lud Abrahama. Mało tego. Przedstawiał się jako jedyny Bóg i Bóg wszystkich ludzi!

Na początku powiedzieliśmy, że zastanowimy się nad tym, jakie znaczenie dla nas – ludzi współczesnych – ma zaznajamianie się z historią Abrahama. Powiedzcie, która z obietnic Bożych przedstawia Boga Abrahama jako Boga wszystkich ludzi?

ZADANIE 3.

Uczynię cię ludem wielkim, będę ci błogosławił i rozślawię imię twoje [...] i będą błogosławione w tobie wszystkie ludy ziemi (Rdz 12, 2n).

Modlitwa

Katecheta czyta refleksję ze strony 45. („Refleksja i modlitwa”). Potem uczniowie razem śpiewają trzy razy pieśń: „Podnieś mnie, Jezu”.

Podnieś mnie, Jezu, i prowadź do Ojca.

Zanurz mnie w wodzie Jego miłosierdzia. Amen

Zadanie domowe

Zadanie 4. – pisemnie.

Zadanie dodatkowe dla chętnych.

ZADANIE DODATKOWE

Uczniowie mogą zilustrować bardzo różne sytuacje: dosłowne, np. udział w zajęciach harcerskich i innych związanych z wędrowką, podchodami, oraz przenośny, np. wybór szkoły, wybór związany z zainteresowaniem (sport, sztuka), służba liturgiczna albo praca w kołach charytatywnych.

Zapis w zeszycie

Temat: Wyrusz w drogę.

Zadanie 2. i zadanie domowe.

Materiały i pomoce na następną katechezę:

- Pismo Święte,
- podręcznik.

ROZDZIAŁ V JESTEM Z WAMI

Katecheza 27

Oczekiwanie na Zbawiciela

Wprowadzenie dla katechety znajduje się na załączonej płycie.

Materiały i pomoce:

- kilka zestawów pociętych w paski zdań z zadania 4. (podręcznik ucznia, s. 69 – „Materiały do wydruku”),
- podręcznik.

SCENARIUSZ KATECHEZY

Część wstępna katechezy

Modlitwa

W nawiązaniu do poprzedniej katechezy katecheta zadaje pytania.

Jezus Chrystus jest naszym Wybawicielem. Czy potrzebuję Go? Czy dziś od rana pomyślałem o Nim?

Zaśpiewajmy: „Jezus Chrystus moim Panem jest...”.

Katecheta zwraca się do uczniów z pytaniem, czy jest w ich życiu coś, na co szczególnie czekają, co zajmuje ich myśli, czego nie mogą się doczekać.

Czekanie jest nieodłącznym elementem życia człowieka. Czekamy na autobus, na zakończenie lekcji, na ulubiony serial, na kolegę, na rodziców wracających z pracy. Są też takie wydarzenia, na które czeka się długo i w sposób szczególny, bo są one bardzo ważne dla człowieka, np. kiedy matka oczekuje narodzin dziecka.

Prosimy uczniów, by podali kilka przykładów codziennego oczekiwania.

Następnie katecheta prosi, by uczniowie przyjrzeni się rysunkowi przedstawiającemu dzieci pierwszokomunijne (podręcznik, s. 68) i powiedzieli, na KOGO powinni czekać w takiej chwili, a CO zaprzęta ich myśli.

Część zasadnicza katechezy

Opracowanie zadania 1.

Katecheta dyktuje temat: „Oczekiwanie na Zbawiciela”. Następnie uczniowie czytają tekst „Czekanie na Mesjasza” ze s. 68 w podręczniku. Następnie katecheta prosi wszystkich o zastanowienie się nad odpowiedzią na pytania zawarte w zadaniu 1. Warto te odpowiedzi zapisać w zeszytach. Można ustalić wspólną wersję. Dążymy do tego, by uczniowie zrozumieli, że istotnym elementem tej katechezy jest odróżnienie wizji zbawienia,

którą mieli Izraelici oczekujący przyjścia Zbawiciela (wyzwolenie polityczne i narodowe) od Bożego planu zbawienia całego świata.

ZADANIE 1.

a) Jezus tym różnił się od założycieli innych religii, np. Buddy, Konfucjusza czy Mahometa, że ich nikt nie oczekiwał, natomiast Mesjasza, którym okazał się Jezus, oczekiwał lud wybrany co najmniej dwanaście wieków i wiązał z nim wielkie nadzieje dla siebie i dla wszystkich narodów.

b) Żydzi w czasach Jezusa wyobrażali sobie, że Mesjasz będzie doczesnym władcą, który wyzwoli naród izraelski spod panowania rzymskiego. A prawdziwe królestwo Jezusa nie jest ziemskim, politycznym królestwem, lecz królestwem duchowym. Panowanie tego królestwa, które przyszło z Jezusem, nie oznacza przewagi siłowej. Chrystus panuje dzięki posłuszeństwu woli Ojca i miłości aż do śmierci.

Opracowanie zadania 2.

Następnie katecheta krótko wprowadza do zadania 2. i prosi uczniów, by odpowiedzieli na postawione w zadaniu pytanie.

Wiemy już, że Żydzi oczekiwali na Mesjasza, a wiedzę o Jego przyjściu czerpali z licznych prorocत्व. Wiele pokoleń chciało zobaczyć dzień pojawienia się Zbawiciela, ale przez co najmniej dwanaście wieków nie było im to dane. Syn Boży, Zbawiciel, objawił się w szczególnym momencie historii określanym mianem „pełnia czasu” oraz „dni ostateczne”. Przeczytajcie teksty Pisma Świętego ze strony 68 i odpowiedzcie, co oznaczają te wyrażenia.

Zadanie to może sprawić uczniom nieco kłopotu, dlatego katecheta może zachęcić uczniów do podjęcia wspólnej próby wykonania zadania. Mogą skorzystać z informacji zawartych w „Masz wiadomość!” (podręcznik, s. 69).

Znajdźcie w tekście fragmentu Listu do Galatów wyrażenie, którym święty Paweł określa zbawienie.

ZADANIE 2.

„Dni ostateczne” i „pełnia czasu” oznaczają moment przyjścia Jezusa na ziemię. Stanowi on centralny moment w Bożych planach zbawienia i historii ludzkości.

Święty Paweł określa zbawienie jako wykupienie ludzi spod Prawa i przybranie ich przez Boga za swoich synów.

Katecheta może podsumować poznaną treść kilkoma zdaniem.

Bóg stworzył człowieka, wybrał go spośród wszystkich stworzeń, by żył z Nim w szczególnej zażyłości. Człowiek przez nieposłuszeństwo grzechu oddalił się od Boga, utracił Boże synostwo. Bóg jednak przyszedł z pomocą człowiekowi, posyłając swojego Syna, by nas wykupił z niewoli grzechu i przywrócił nam utracone synostwo. Zbawiciel przyszedł na ziemię nie po to, by przejąć władzę polityczną, ale po to, by przez Jego ofiarę wszyscy ludzie mogli stać się na nowo dziećmi Boga.

Opracowanie zadania 4.

Z kolei proponujemy uczniom pracę nad odtworzeniem chronologii wydarzeń podanych w zadaniu 4. na s. 69. Można zaproponować pracę w kilkuosobowych grupach.

Zadaniem uczniów jest chronologiczne uszeregowanie wydarzeń dotyczących naszego miejsca w historii zbawienia.

Historia zbawienia świata trwa już kilkanaście wieków. Postarajcie się uszeregować chronologicznie podane w zadaniu 4 wydarzenia. Spróbujcie także odnaleźć nasze miejsce w historii zbawienia.

Katecheta rozdaje przygotowane pocięte paski ze zdaniem zawartymi w zadaniu 4. i prosi uczniów, by ułożyli je w porządku chronologicznym.

ZADANIE 4.

Nasze miejsce w historii zbawienia

Bóg stwarza niebo i ziemię, a na niej człowieka.

Ludzie odwracają się od Boga (grzech pierworodny).

Bóg objawia się Abramowi i powołuje go, by rozpocząć dzieło zbawienia.

Bóg powołuje Mojżesza i wyprowadza lud wybrany z niewoli egipskiej.

Bóg zawiera na górze Synaj Przymierze z ludem wybranym.

Bóg działa w ludzie wybranym i przez proroków zapowiada Mesjasza.

Jezus rodzi się w Betlejem z Maryi Dziewicy.

Jezus przyjmuje od Jana chrzest w Jordanie i zostaje namaszczone Duchem Świętym.

Jezus z Nazaretu głosi nadejście królowania Boga: naucza i czyni cuda.

Jezus ustanawia Eucharystię (ofiara bezkrwawa).

Jezus ponosi śmierć krzyżową (ofiara krwawa).

Jezus zmartwychwstaje.

Chrystus ukazuje się kobietom oraz uczniom, a potem wstępuje do nieba.

Apostołowie otrzymują Ducha Świętego: Kościół zostaje ukazany światu.

Bóg działa w Kościele, prowadząc nowy lud Boży do siebie.

Evangelie zostają spisane. Powstają także inne pisma Nowego Testamentu.

Kościół dzisiaj – my, klasa I ... Gimnazjumw

Podsumowanie

Dyskusja – „Jak sądzisz?”

Jeśli wystarczy czasu, można zapytać uczniów, czy Mesjasz musiał narodzić się dwa tysiące lat temu. A może byłoby lepiej, gdyby narodził się teraz, w dzisiejszych czasach? Rozmowa na tak postawione pytanie ma na celu uświadomienie uczniom z jednej strony, że przyjście Mesjasza Bóg przygotowywał bardzo, bardzo długo i cierpliwie, a z drugiej strony, że dzisiaj – choć żyjemy „w pełni czasów” – czasem przyjmujemy Zbawiciela i działanie Kościoła tak, jak naród wybrany: chcemy przy Jego pomocy osiągnąć ziemskie cele.

Opracowanie zadania 3.

Jako podsumowanie – w nawiązaniu do „Jak sądzisz?” – katecheta proponuje ustne wykonanie zadania 3. – w formie wymiany zdań. Uczniowie podają przykłady ukrycia Jezusa dzisiaj na podstawie tekstu „Jezus ukryty” i rysunków (podręcznik, s. 68-69).

Przeczytajcie teraz tekst „Jezus ukryty” ze strony 69 i przyjrzyjcie się rysunkom na stronie 68. Zastanówcie się, co oznacza ukrycie Jezusa dzisiaj? Dlaczego

o Jezusie nie rozmawia się dzisiaj często? Dlaczego puszcza się go w niepamięć?
Na zakończenie katecheta poleca uczniom wykonanie tego zadania w domu pisemnie.

ZADANIE 3.

Ukrycie Jezusa oznacza, że człowiek żyje bez Boga, nie troszczy się o jego sprawę. Zabieganie człowieka powoduje, że nie ma czasu dla Boga, nie dostrzega Go pośród spraw codziennych itp.

Modlitwa

Teraz można zapytać uczniów, jak oni mówią o Jezusie. Mogą to być pytania pomocne do przeprowadzenia krótkiego rachunku sumienia.

A wy jak traktujecie Jezusa? Czy widzicie w Nim Zbawiciela? A może wymieniacie Jego imię nadaremno, w żartach, w złości, itp.? Czy znajdujecie codziennie czas, by z Nim chwilę porozmawiać?

Po chwili ciszy katecheta kontynuuje refleksję (podręcznik, s. 69). Następnie wybrany uczeń odczytuje modlitwę z podręcznika, ale sformułowaną w liczbie mnogiej: „Panie Jezu, wierzymy...”.

Zadanie domowe

Uczniowie odpowiadają pisemnie na pytanie zawarte w zadaniu 3. Chętni mogą wykonać zadanie dodatkowe.

ZADANIE DODATKOWE

Uczniowie mogą uzupełnić historię zbawienia o wydarzenia, które ich zdaniem są ważne. Katecheta sprawdza, czy w zadaniu ujęte są wydarzenia, które uczniowie poznali w tym roku szkolnym, np.:

Bóg powołuje patriarchę Jakuba i daje mu imię Izrael.

Bóg daje ludowi wybranemu Ziemię Obiecaną (dzieje Jozuego).

Bóg powołuje Samuela na proroka.

Samuel namaszcza na króla Saula, a potem Dawida.

Królestwo izraelskie rozkwita za czasów Dawida i Salomona, ale potem rozpada się na dwa królestwa.

Asyryjczycy podbijają naród wybrany.

Naród wybrany wygnany do niewoli w Babilonie.

Wybuch powstanie machabejskie.

Zapis w zeszytcie

Temat: Oczekiwanie na Zbawiciela

Zadanie 1. Zadanie 2. Zadanie 4.

Zadanie domowe – 3. Zadanie dodatkowe – chętni.

Materiały i pomoce na następną katechezę:

- karteczki dla każdego ucznia,
- arkusze papieru, po jednym dla każdej grupy, z tabelką do uzupełnienia – zob. scenariusz katechezy i „Materiały do wydruku”,
- podręcznik.

ROZDZIAŁ VI JESTEM DLA WAS

Katecheza 38 Idźcie więc

Wprowadzenie dla katechety znajduje się na załączonej płycie.

Materiały i pomoce:

- podręcznik,
- kartki z poleceniem („Materiały do wydruku”) – dwa rodzaje dla dwóch grup (np. po tyle, ile jest ławek w jednym rzędzie).

Polecenie dla pierwszej grupy: Na podstawie „Masz wiadomość!” w podręczniku na s. 93 odpowiedz na pytania: Czyim dziełem jest Kościół? Na czym polega jego misja?

Polecenie dla drugiej grupy: Na podstawie własnej wiedzy odpowiedz na pytania: Czyim dziełem jest Kościół? Na czym polega jego misja?

SCENARIUSZ KATECHEZY

Część wstępna katechezy

Katecheta sprawdza zadanie domowe i jednocześnie wprowadza modlitwę.

Na poprzedniej katechezie próbowaliśmy choć trochę ogarnąć tajemnicę nieba – królestwa Bożego. Do tego nawiązywało zadanie domowe.

Kilku uczniów czyta zadanie domowe. Katecheta wzywa do modlitwy.

Modlitwa

Szczęśliwą wieczność możemy sobie wyobrazić, gdy już tu na ziemi mamy chwile prawdziwego szczęścia. Zdarza się także, że jesteśmy szczęśliwi, bo przeżyliśmy bliskość Boga. O tym mówi kanon, który zaśpiewamy.

Już teraz we mnie kwitną Twe ogrody,
już teraz we mnie Twe królestwo jest.

Katechezę można rozpocząć od rozmowy z uczniami na temat, co to znaczy wysłać kogoś z misją. Uczniowie mogą wymieniać różne przykłady zaczerpnięte z życia społecznego, politycznego, np. misja ambasadora, misja ministra konkretnego rządu, misja mediatora itp.

Także my wszyscy, chrześcijanie, otrzymaliśmy od Jezusa Chrystusa misję. Wstańcie i niech każdy z nas zastanowi się, czy czuje się powołany do tego, o czym mówi Pismo Święte.

Uroczyście czytamy fragment Ewangelii według św. Mateusza (28, 19-20a) oraz Dziejów Apostolskich (1, 8; 2, 1-4a) – można wziąć czytania z egzemplarza Pisma Świętego lub z podręcznika ze s. 93.

Po czytaniu nie rozmawiamy jeszcze o tych biblijnych tekstach: uczniowie od razu zapisują temat: „Idźcie więc”.

Część zasadnicza katechezy

Opracowanie zadania 1.

Dzielimy klasę na trzy osobno siedzące grupy: np. każdy rząd jest grupą.

Pierwszej grupie rozdajemy kartki (na każdą ławkę jedna kartka) z pytaniami, które odsyłają do „Masz wiadomość!” w podręczniku na s. 93. Uczniom w drugim rzędzie polecamy, by wykonali zadanie 1. na s. 93 w podręczniku. Zwracamy przy tym uwagę, by pisali wyłącznie na podstawie tekstów wymienionych w zadaniu. Kolejnej grupie rozdajemy kartki z tymi samymi pytaniami (uczniowie jeszcze nie wiedzą, że wszyscy mają te same pytania, ale inne „źródła”) i prosimy, by odpowiedzieli to, co sami wiedzą na zadane pytania.

Czytamy wypowiedzi uczniów, np. z każdej grupy dwie, i porównujemy je. Potem zapisujemy na tablicy te wypowiedzi, które uznamy za najpełniejsze. Mogą one obejmować więcej wiadomości i aspektów Kościoła, niż poniższy klucz do zadania 1. (np. to, że Kościół sprawuje Eucharystię, że działa w Nim Jezus Chrystus, że Kościół służy pomocą biednym)

ZADANIE 1.

Kościół jest dziełem Boga: Ojca, który posłał Jezusa Chrystusa i Ducha Świętego. Duch Święty dał uczniom moc do wypełniania misji.

Misją Kościoła jest udzielanie chrztu i nauczanie, by ludzie zachowywali to, co Jezus im przekazał. Ludzie Kościoła mają być świadkami Jezusa Chrystusa, nieść światu Dobrą Nowinę.

Opracowanie zadania 2.

Chętny uczeń z grupy 2. czyta jeszcze raz – na głos – tekst „Początek drogi Kościoła”, a wszyscy śledzą go w podręczniku i wypisują etapy powstawania Kościoła.

ZADANIE 2.

Etapy powstawania Kościoła: ustanowienie Eucharystii, śmierć Jezusa na krzyżu, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie oraz zesłanie Ducha Świętego.

Opracowanie zadania 3.

Zapisujemy na tablicy trzy punkty:

I. Kto jest w Kościele posłany? II. Misja Kościoła III. Cechy Kościoła

Teraz uczniowie czytają kolejno na głos tekst „Biada mi!” oraz „Bóg nas potrzebuje”. Po każdym tekście zastanawiamy się, czy znajdują się w nim treści związane z podanymi na tablicy punktami i wpisujemy je w kolumnach. Można także stworzyć schemat zgodny z propozycją w poniższym „Kluczu” do zadania 3.

ZADANIE 3.

UWAGA: Katecheta może polecić, aby uczniowie z odpowiedzi na pytania w zadaniu 3. utworzyli schemat, np.: tytuł – Kościół, w środku pętla – Posłani w Kościele, by głosić Dobrą Nowinę; pod spodem dwie strzałki: misja Kościoła oraz cechy Kościoła.

W Kościele posłani, aby głosić Dobrą Nowinę, są Apostołowie i wszyscy, którzy do Kościoła należą – także zwykli, świeccy chrześcijanie.

Misją Kościoła jest głoszenie Ewangelii, wykazywanie błędów, napominanie, podnoszenie na duchu, świadczenie o szczęściu, którym obdarza Jezus Chrystus.

Cechy Kościoła: niestrudzony, pokorny, mężny, cierpliwy, konsekwentny.

Uwaga: zadanie 4. zadajemy do domu. Zapowiadamy, że zadanie domowe będzie wnikliwie sprawdzone.

Podsumowanie**Dyskusja – „Jak sądzisz?”**

Proponujemy uczniom rozmowę na temat podany w „Jak sądzisz?” na s. 93: Czy Pawłowe słowa „Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii!” dotyczą tylko księży?

Uczniowie mogą odpowiadać różnie. Katecheta czuwa, by rozmowa toczyła się rzeczywiście na temat odpowiedzialności świeckich chrześcijan, a nie była np. osądzeniem konkretnych księży.

Podsumowaniem rozmowy będzie modlitwa: katecheta zaznacza, że odpowiedź na to pytanie dał młodzieży papież Benedykt XVI.

Modlitwa

Katecheta lub chętny uczeń odczytuje refleksję i modlitwę ze s. 93. Wezwanie: „Pomóż mi, Panie, stać się Twoim apostołem!” powtarzają wszyscy. Na koniec można zaśpiewać wspólnie „Barkę”.

Zadanie domowe**Zadanie 4.**

Zadanie dodatkowe – dla chętnych

ZADANIE 4.

Wiadomości o św. Pawle w tej katechezie:

Św. Paweł najpierw był gorliwym prześladowcą uczniów Chrystusa. Nawrócił się. Potem został niestrudzonym apostołem narodów. Powiedział „Biada mi bowiem, gdybym nie głosił Ewangelii” (1 Kor 9, 16).

Pozostałe wiadomości o św. Pawle katecheza ocenia według samodzielności pracy. Ważne, by uczeń rzeczywiście przeczytał wskazany fragment Dziejów Apostolskich.

Obraz „Nawrócenie św. Pawła” pokazuje upadek św. Pawła z konia. Dzieje Apostolskie nie mówią nic o tym, że św. Paweł podróżował na koniu i że spadł z niego, gdy oślepiło go światło i przemówił do niego Chrystus.

ZADANIE DODATKOWE

Pozostawiamy uczniom swobodę w wyborze prezentacji miejsca prześladowań chrześcijan dziś. Uczeń ma zachować formę komunikatu, czyli zwięzłej informacji, i podać źródło.

Zapis w zeszycie

Temat: Idźcie więc.

Zadanie 1. Zadanie 2. Zadanie 3. (schemat).

Materiały i pomoce na następną katechezę:

- kartki,
- podręcznik.

Spis treści

Wprowadzenie do poradnika metodycznego.....	3
Katecheza wstępna. Dlaczego chodzić na religię?	7
Rozdział I. Ludzie pytają o Mnie	11
1. Bardziej prawdziwy czy inny?	11
2. Rozumiesz, co mówię?	16
3. Masz odwagę pytać?	21
4. Czym jest wiara?	26
Rozdział II. Mówię do was	32
5. Jak Bóg daje się poznać?	32
6. Biblioteka nad bibliotekami.....	36
7. Zrozumieć Pismo Święte – kontekst i znaczenie słowa	40
8. Zrozumieć Pismo Święte – środki stylistyczne.....	44
9. Jak czytać Pismo Święte?.....	48
10. Sens i pochodzenie świata.....	53
Rozdział III. Dałem wam wszystko	61
11. Kim jest człowiek? Kim ja jestem?	61
12. Samowola człowieka	65
13. Zazdrość, która zabija	71
14. Obietnica nowej ludzkości.....	76
15. Budowanie świata bez Boga.....	81
Rozdział IV. Prowadziłem was	85
16. Wyrusz w drogę.....	85
17. Zaufaj mi	89
18. Bądź moim ludem	93
19. Bóg naszych ojców	96
20. Przywiodłem was do siebie	100
21. Daję wam ziemię przymierza	105
22. Wołałeś mnie?	109
23. Niech mnie broni Pan	114
24. Odrzućcie zło uczynków waszych	118
25. Zagubionych odszukam.....	122
26.. Poświęć życie?	126

Rozdział V. Jestem z wami	130
27. Oczekiwanie na Zbawiciela	130
28. Która uwierzyła	134
29. Istniał naprawdę?	138
30. Skąd wiemy o Jezusie Chrystusie?	142
31. Świadectwa o Jezusie	146
32. Ludzie Chrystusa	150
33. Umiłował nas do końca	155
34. Zwycięzca śmierci	160
35. I my zmartwychwstaniemy	166
36. Ujrzymy siebie, jakimi jesteśmy	170
37. Ku pełni życia z Nim	176
Rozdział VI. Jestem dla was	182
38. Idźcie więc	182
39. Ty jesteś skałą	186
40. Kościół Chrystusowy jest jak	191
41. Christianoi	195
42. Idziemy trudną drogą	199
43. Drogowskazy	203
44. Kościół w zmieniającym się świecie	207
45. Czy dobro można narzucić?	211
46. Odpowiedzieć na potrzeby czasu	215
47. Zakochany w ubóstwie	220
48. Jeden Kościół czy wiele Kościołów?	225
49. „Gdy Ewangelia dotarła do naszego narodu ..”	231
50. Myśląc „Ojczyzna”	234
Rozdział VII. Czekam na was	239
51. Do wyższych rzeczy jestem stworzony. Św. Stanisław Kostka	239
52. Odnaleźć się w doświadczeniu Maryi. Różaniec	245
53. Jesteśmy sobie potrzebni. Uroczystość Wszystkich Świętych	250
54. Przychodzę do was. Rok liturgiczny	256
55. Czekajcie na Mnie. Advent	262
56. Światłość w ciemności świeci. Uroczystość Narodzenia Pańskiego	266
57. Rekolekcje, czyli zacznij na nowo. Wielki post	270
58. Radujcie się! Triduum Paschalne	274
59. Niech zstąpi Duch Twój. Uroczystość Zesłania Ducha Świętego	280
Spis materiałów na dołączonej płycie CD	285